

Icoana „Tânguirea Maicii Domnului”, a iconarului Irineu Protcenko

DIN SUMAR:

- „Cine este Aceasta, ca zorile de albă și de curată” - **PR. PETRU BURAN**.....(p. 2)
- După chip - **ALEXANDRU NEMOIANU**.....(p. 3)
- Părintele Gheorghe Braica,
un iubitor al istoriei – **PR. IUSTIN TIRA**.....(p. 3)
- Nicolae Ivan și Nicolae Iorga despre „Episcopia Clujului”,
restituirii la centenar – **DR. MIRCEA-GHEORGHE ABRUDAN**.....(p. 4)
- Părintele Alexander Men și calea deschisă
a Ortodoxiei – **ARHM. BENEDICT VESA**.....(p. 5)
- Temeiurile dogmatice ale cinstirii Maicii Domnului.
Spicuiți cateherice – **PR. LECT. UNIV. DR. LIVIU-VIDICAN MANCI**.....(p. 6)

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Maica Domnului mereu înlăcrimată

„Și prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gândurile din multe inimi”
(Luca 2, 35)

Suferința Maicii Domnului pentru Dumnezeuiescul său Fiul și pentru noi, fiii săi duhovnicești, este una absolută. Ne spune Sfântul Evanghelist Luca că, la porunca împăratului, Dreptul Iosif și cu Sfânta Fecioară Maria s-au dus la recensământ în Betleem și „pe când erau ei acolo, s-au împlinit zilele ca ea să nască. Și a născut pe Fiul său Cel Unul-Născut și L-a înfășat și L-a culcat în iesle, căci nu era loc de găzduire pentru ei” (Luca 2, 6-7).

Pentru Dumnezeu nu mai era loc. Ne putem închipui ce era în sufletul ei? Pe bună dreptate Mircea Eliade ne spune că „Maica Domnului s-a descoperit sufletului poporului românesc sub forma sa cea mai umană, cea mai familiară. Legende românești asupra Maicii Domnului întrec, în frăgezimea sentimentului care le-a creat, chiar cele mai umile legende medievale germanice. Este o trăsătură caracteristică a sufletului poporului român de a se apropia de tainele suprafrești ale creștinismului, cu umilințe, dar și cu cordială spontaneitate”¹.

Și ce zic legende românești cu referire la nașterea Domnului în iesle și la durerea Maicii Domnului? Iată ce zic: „Și-apoi iară s-au luat / Cu mare jale și banat / Și pe la toți s-au rugat / Să le dea într-un locaș / Batâr un pic de sălaș. / Dar nime nu s-a aflat / Cu inimă, cu gând curat, / Și nime sălaș nu le-au dat. / Atunci s-au dus de-au intrat / Într-un grajd mic, desfundat”².

Când, la 40 de zile, Pruncul este prezentat la templu, Dreptul Simeon „a zis către Maria, mama Lui: Iată, Acesta este pus spre căderea și ridicarea multora din Israel și ca un semn care va stârni împotriviri, și prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gândurile din multe inimi” (Luca 2, 34-35).

Când, la 12 ani, copilul Iisus a făcut cu părinții Săi un pelerinaj la Ierusalim și, despărțindu-Se de ei, L-au căutat îngrijorați trei zile, mama Lui îndurerată I-a zis: „Fiule, de ce ne-ai făcut nouă așa? Iată, tatăl Tău și eu Te-am căutat îngrijorați” (Luca 2, 48).

Dacă mereu Maica Domnului a suferit alături de Fiul ei, suferința ajunge la apogeu cu prilejul Sfințelor Pătimiri: „Și stăteau lângă crucea lui Iisus mama Lui și sora mamei Lui, Maria lui Cleopa, și Maria Magdalena” (Ioan 19, 25). Durerea care i-a sfâșiat inima Maicii Domnului este redată de slujba sfințelor Pătimiri: „Astăzi, văzându-Te pe Tine, Cuvinte, spânzurând pe Cruce, Fecioara cea fără prihană, tânguindu-se cu milă ca o maică, s-a rănit la inimă cu amar, și suspinând cu durere din adâncul sufletului, zgâriindu-și obrazul, se chinuia; de aceea în piept bătându-se striga cu jale: Vai mie, Dumnezeuiescule Fiule! Vai mie, Lumina lumii! Cum ai apus de la ochii mei, Mielul lui Dumnezeu?”³.

Văzând-o pe Maica Sa sfâșiată de durere la poala Crucii, Mântuitorul o încredințează Sfântului Ioan Evanghelistul, iar pe noi, pe toți, Maicii Domnului: „Deci Iisus, văzând pe mama Sa și pe ucenicul pe care îl iubea stând alături, a zis mamei Sale: Femeie, iată fiul tău! Apoi a zis ucenicului: Iată mama ta! Și din ceasul acela ucenicul a luat-o la sine” (Ioan 19, 26-27).

Sfântul Nicolae Cabasila, meditănd la suferința Maicii Domnului, văzându-L pe Mântuitorul chinuit, scrie: „Iar când a fost nevoie ca Mântuitorul să sufere lucruri cumplite pentru noi și să moară, prin ce suferințe n-a trecut Fecioara? De ce lovituri n-a fost încercată? Căci chiar dacă El ar fi fost doar om și nimic altceva, nimic mai dureros nu s-ar fi putut adăuga unei mame... Cu ce suflet vedea acum Fericita în asemenea grele chinuri pe Fiul ei, Binefăcătorul comun al naturii noastre, Cel blând și smerit cu inima”⁴.

În slujba Prohodului Domnului, în prima stare, strofa a 28-a, ne este redată suferința cumplită a Maicii Domnului: „Vărsând râu de lacrimi / Peste Tine, Doamne, / Cea Curată, ca o maică, a glăsuț: / Oare, cum Te voi îngropa, Fiul meu?”⁵.

¹ Simion Florea Marian, *Legende Maicii Domnului*, Editura Ecco, Cluj-Napoca, 2003, coperta a 4-a.

² *ibidem*, p. 69.

³ Triodul, EIBMBOR, București, 1986, p. 538.

⁴ Diac. Ioan I. Ică jr., *Maica Domnului în teologia secolului XX și în spiritualitatea isihastă a secolului XIV: Grigorie Palama, Nicolae Cabasila, Teofan al Niceei*, Editura Deisis, Sibiu, 2009, p. 489.

⁵ Triodul, p. 566.

Maica Domnului a suferit tare pentru Domnul Hristos, dar noi, fiind făcuți fii ai ei, dimpreună cu Sfântul Ioan Evanghelistul, suferă și pentru noi pentru toți. Sfântul Nicolae Cabasila ne spune că atunci când omul „este bolnav, e neputincioasă și ea, când e întristat, suferă împreună și ea, când el plânge, lăcrimează împreună și ea, când se bucură, se veseleşte împreună și ea”⁶.

De-a lungul istoriei, creștinii, în general, și românii, în special, au avut experiența faptului că Maica Domnului a plâns atunci când ei erau în mare necaz. Spune Ion Neculce, că pe vremea domniei lui Gheorghe Duca, „într-o mănăstioară mică ce iaste sub cetate au lăcrimat icoana Maicii Precistei, cât să răsturna lacrimile pe chipul icoanii, de le vide toți oamini. Și pica într-o tîpsie ce iera pusă supt icoană, de iera de mirare a privi arătare și sâmnu ca acela, care au fostu adevărat sâmnu de peirea a mulți creștini în Țara Leșească și începătura durerii și stricării țării noastre. Că de-atunci din an în anu tot răul și amar de creștini și pustii au rămas locurile pre acolo”⁷.

Icoana arhicunoscută din Arhiepiscopia noastră, de la Mănăstirea Nicula, a lăcrimat de mai multe ori. Ea a fost comandată de nobilul Ioan Cupșa Părintelui Luca din Iclod, în anul 1681. În ziua de 15 februarie 1699 această icoană a vărsat primele lacrimi. Părintele Mihail din Nicula, parohul satului, credincioși din sat, soldați ai armatei austriece încartiruiți la Nicula și la Gherla au fost martori ai acestei minuni⁸.

Groful Sigismund Kornis a văzut icoana plângând în 12 martie 1699 și a dus icoana la castelul său din Benediug (Mănăstirea), dar a fost nevoit să o returneze. Este consemnat faptul că în împrejurările istorice de atunci s-a făcut și o anchetă care a certificat faptul că icoana a plâns.

Nu e singura icoană care a plâns. Academicianul Marius Porumb „a semnalat în Biserica Ortodoxă „Sfinții Petru și Pavel” din Cluj – Mănăstur, existența unei icoane a Maicii Domnului zugrăvită în 1673, la comanda unei familii din Ilișua ce se remarcă «prin asemănarea frapantă cu icoana de la Mănăstirea Nicula»”⁹ icoană pictată tot de Părintele Luca din Iclod, care și ea a plâns.

De ce a plâns icoana Maicii Domnului de la Nicula? Pentru că au năvălit turcii și tătarii, spun o seamă de analiști, dar eu cred că și pentru dezbinarea religioasă a românilor și pentru multele lor necazuri de natură socială și națională. Se întristează Maica Domnului și când noi păcătuim.

Ori de câte ori ne rătăcim de la calea cea dreaptă, Maica Domnului suferă. O mărturie zdrobitoare ne aduce în acest sens Sfântul Siluan Athonitul, care n-a trăit demult. Făcuse el niște greșeli și Maica Domnului îndurerată i-a spus: „Nu-mi place să văd ceea ce faci! Cuvintele ei erau liniștite și blânde, dar ele au lucrat cu putere asupra sufletului meu”¹⁰.

Întrebarea esențială pe care ar trebui să ne-o punem noi, creștinii veacului 21, este: îi place Maicii Domnului ceea ce facem noi? N-o întristează pe Maica Domnului secularizarea ce bântuie în lume, lipsa de preocupări spirituale, participarea atât de rară la slujbele bisericii, păcatele multe făcute de oameni?

Îi place Maicii Domnului slaba noastră implicare în slujirea socială, în ocrotirea săracilor, a bolnavilor, a bătrânilor și a copiilor orfani sau abandonați? Deschidem noi suficiente centre de sprijinire a acestor categorii de oameni marginalizați?

Familia creștină, nașterea, creșterea și educarea copiilor sunt în atenția Maicii Domnului. Pentru că Maica Domnului e mama desăvârșită. Dar și mamele noastre care ne-au adus pe lume suferă când viața noastră nu merge bine.

⁶ Diac. Ioan I. Ică jr., op. cit., p. 572.

⁷ Ion Neculce, *Opere. Letopisețul Țării Moldovei și o seamă de cuvinte*, București, 1982, p. 299.

⁸ Ana Dumitran, Hagedüs Enikő și Vasile Rus, *Fecioarele în lacrimate ale Transilvaniei*, Alba Iulia, Altip, 2011, p. 36.

⁹ Marius Porumb, *Pictura românească din Transilvania*, p. 92.

¹⁰ Cuviosul Siluan Athonitul, *Între iadul deznădejdi și iadul smereniei*, Deisis, Alba-Iulia, 1994, p. 137.

Foarte mulți ne-am născut în sat și anul acesta a fost dedicat de către Sfântul Sinod satului, iar multe sate îmbătrânesc și se depopulează. Maica Domnului și mamele noastre, la această priveriște, sunt îndurerate. Pe bună dreptate spune cântecul popular: „Când m-apropiu de-al meu sat, / Cunosoc câinii pe lătrat, / Oame-nii pe cuvântat, / Pe mama după oftat”.

Ne rugăm lui Dumnezeu ca motivele de suferință a Maicii Domnului și a mamei noastre să se împuțineze. Iar perioada Postului Maicii Domnului, când seară de seară oficiem Paraclisul, este propice pentru îndreptarea noastră.

„Cine este Aceasta, ca zorile de albă și curată?”

Pr. Petru Buran

Poezia, pe lângă proză și limbajul discursiv, are capacitatea de a reda cu mare acuratețe și fidelitate, noțiunile imuabile ale adevărului și ale transcendentului. Poezia intuiește, declină o identitate, fără să o explicitizeze în concepte imanente; mai degrabă, încearcă o înălțare a omului spre absolut, spre Dumnezeu, decât o confiscare și încorsetare într-un limbaj rigid și convențional a tot ce înseamnă veșnic.

Ethosul Bisericii respiră prin cultul liturgic, verbalizează prin cântări și laude închinat lui Dumnezeu și sfinților, pendulează între metafora doxologică și sublimitatea iconologică. De la mesajele, aproape indescifrabile pentru contemporani, dar și posteritate, ale profeților Vechiului Testament până la parabolele Mântuitorului, de la înțelesurile *mai-presus-de-înțelegere* moștenite de la Apostoli până la arhitectura descoperirilor dumnezeiești în sfinți, de la psalmii lui David sau imnele ori cântările doxologice consacrate: al lui Moise (Ieșire 15; Deuteronom 32), al Deborei și al lui Barac (Judecători 5), al Anei (I Regi 2, 1-10), al celor trei tineri (Cântarea Celor Trei Tineri 1), până la cântările nou-testamentare ale Maicii Domnului (Luca 1, 46-55), Zaharia (Luca 1, 68-79) sau Simeon (Luca 2, 29-32), Biserica le-a metabolizat pe toate. Versul, rima, metafora, comparația, analogia, simbolul, cuvântul-imagie sunt instrumentele omologate pentru explorarea în domeniul metafizic și, mai ales, teologic.

Praznicul Adormirii Maicii Domnului este unul dintre cele mai iubite sărbători ale creștinilor, dar, mai cu seamă, a monahilor. Într-o omilie la acest praznic, starețul Efrem al Mănăstirii Vatoped, din Sfântul Munte Athos, îl socotește „al doilea Paște, sfânt, fără prihană, dătător de viață pentru neamul omenesc”, e *Paștele de vară*¹.

Printre multe cuvinte de laudă rostite cu prilejul acestui praznic din miezul verii, închinat Maicii Domnului, unul se distinge prin frumusețe și profunzime. Sfântul Antim Ivireanul îi cântă Născătoarei de Dumnezeu, audiind de mulțime de credincioși veniți să privegheze Adormirea ei: „Cine iaste aceasta care să ivește ca zorile, frumoasă ca luna și aleasă, ca soarele? Cine iaste aceasta ce să sue de pre pământ în ceriu, albită, înflorită, întru care hulă nu iaste? Rădicați porțile voastre, zic cetele cele îngerești, una cătră alta și cu cântări de laudă priimiți pre Împărăteasa ceriului și a pământului, care vine, să lăcuiască den dreapta împăratului Dumnezeu”².

Extrem de inspirat, poetul creștin Sandu Tudor, viitorul ieroschimonah Daniil, starețul Mănăstirii Rarău și încarcerat, până la moarte, pentru credință, în temnița Aiudului, valorifică aceste cuvinte ale Mitropolitului Antim și le așează în capul acatistului său, închinat *Rugului Aprins al Născătoarei de Dumnezeu*: „Cine este Aceasta, ca zorile de albă și curată? / E Împărăteasa rugăciunii, e rugăciunea întrupată”³.

Metaforele antimiene, preluate și transpuse într-un imn doxologic de către starețul Daniil, declină, cu o mare finețe, identitatea Maicii Domnului. Luna, soarele sunt aștri aflați la o distanță considerabilă față de noi, oamenii. Lumina emanată este esențială pentru orientarea și deplasarea omului. Maica Domnului este *ușa*, din viziunea prorocului Iezechiel (44, 1-4), prin care a venit în lume Hristos, este *farul* și *scara* (Facere 28, 12-17) prin care urcăm și intrăm în camera de nuntă, cu mirele Hristos (Matei 25, 10). Înainte de crearea soarelui și a oricărui alt luminător ceresc, slava dumnezeiască lumina întreaga creație. Or, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu s-a făcut locaș, biserică, chivot / năstrăpă și casă a toată dumnezeirea. Prin poziționarea lor pe bolta cerească se poate desprinde o altă perspectivă: distanțarea de tot ce este pământesc sau proximitatea față de ceea ce este ceresc. Viața Maicii Domnului a avut o asemenea direcție și sens, o detașare față de micimile și clivajele cotidianului și o concentrare pe esențial, pe o locuire cu și în Dumnezeu.

Similitudinea cu zorile este binevenită. Zorile sunt primele licăriri de lumină ce se ivesc după o îndelungată și tenebroasă noapte. Somnul din timpul nopții mimează, involuntar și inconștient, moartea. În iconomia mântuirii oamenilor, Maica Domnului poate fi considerată *aurora invierii* și *zorile* vieții celei noi, cu Dumnezeu.

Starețul Daniil, într-un limbaj poetic, concentrează legătura înfiripată între sufletul creștinului și Maica Vieții, „Doamnă a dimineții”: „spre Tine, noi alergăm, arși, mistuiți de dor! / Ia-ne și pre noi părtași ai sfântului munte Tabor. / Și fă-Te și nouă / umbră și rouă, / Tu, adumbrirea de dar, / să-și afle și firea / noastră înnoirea / dintru plămădă de har. // Ca să-Ți strigăm cu toată făptura / Într-o deplină închinăciune: / Bucură-te, Mireasă urzitoare de nesfârșită rugăciune”⁴.

¹ <http://www.pemptusia.ro/2013/08/adormirea-maicii-domnului-mutareala-viata/> (accesat la 24.07.2019).

² ANTIM IVIREANUL, *Cazanie la Adormirea Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu* în „Didahii”, Editura Basilica, București, 2016, p. 299.

³ DANIL DE LA RARĂU (SANDU TUDOR), *Imn Acatist la Rugul Aprins al Născătoarei de Dumnezeu* în „Acatiste”, Editura Christiana, București, 2009, p. 149.

⁴ DANIL DE LA RARĂU (SANDU TUDOR), *Condacul I, Imn Acatist la Rugul Aprins al Născătoarei de Dumnezeu...*, p. 149.

Tableta lunii

După chip

Alexandru Nemoianu

(Statele Unite)

Loziția Bisericii a fost și este dintotdeauna clară și fermă: orice copil este un minunat dar de la Dumnezeu, iar în pântecul femeii, din momentul concepției, este o nouă persoană umană. Contestată de susținătorii avortului, această poziție a Bisericii se vrea trimisă la coșul istoriei, blamată, catalogată ca învechită, neadaptată la omul „nou”. Numai că blamata și învechita poziție a Bisericii este confirmată pe zi ce trece de explorările medicale care-i confirmă spusele: genetica demonstrează că în faza de dezvoltare numită a zigotului poate fi determinat sexul, culoarea părului sau a ochilor pruncului aflat în acest proces de dezvoltare. A considera omul, în faza de dezvoltare zigotică, mai puțin om e la fel de greșit ca a considera un copil de un an, care încă nu poate merge singur, mai puțin copil decât unul de cinci ani, care aleargă prin curte. Care drept îți dă voie să ucizi un copil aflat în fază embrionară? De ce nu îți permite același drept să iei viața unuia de 3 ani, în raport cu unul de 8 ani? Dacă avortul este o simplă procedură, dacă prin avort nu ucidem, de ce orice femeie care trece printr-o astfel de experiență rămâne traumatizată sufletește?... De ce vorbim de consiliere post-avort?

„Persoană” derivă din grecescul „proson”, care înseamnă: față, „mască” și mai ales manifestarea conștiinței a individului. În limba română acest termen, folosit des în scrierile religioase, s-a tradus prin „față” și încă mai exact prin „chip”. În vremea mai nouă, în loc de vechea exprimare românească „chip” sau „față”, se folosește mai ales cuvântul „persoană”. Acea exprimare, veche românească „chip”, este cea mai exactă și se potrivește Omului.

Omul este făcut după „chipul” și „asemănarea” lui Dumnezeu. „Chipul” cuprinde caracteristicile date omului din clipa zămislirii sale: putere contemplativă, putere rațională, putere duhovnicească, liber arbitru. Acestea sunt „date”, „înnăscute” omului, așezate în el. Prin dezvoltarea lor, prin buna lor folosire, care continuă în veșnicie, omul poate dobândi, prin Har, „asemănarea” cu Dumnezeu. Deci „chipul” este un dat, iar „asemănarea” o stare dată ca potențială, existentă ca virtualitate la care se poate ajunge și pe care omul o poate dobândi cu Harul lui Dumnezeu, dar și cu strădania omului. În această înțelegere, distrugerea „chipului” este ucidere, crimă împotriva Duhului Sfânt. Căci trebuie să înțelegem foarte bine: nu există în întreaga creație o forță mai tare decât libera voință a ființelor înzestrate cu conștiința de sine și înțelegere duhovnicească. Folosirea spre rău a acestei voințe libere poate avea urmări devastatoare. Aici trebuie să vedem colosala importanță a fiecărei persoane, a fiecărui „chip”.

„Omul” nu este un număr socio-economic și nu este un „simplu” individ, parte a unui grup. Aceste criterii de recensământ se potrivesc celor care nu cuvântă. „Omul” este o persoană, adică o ființă conștientă de dubla sa alcătuire, trup și suflet, și mai ales conștientă de faptul că existența sa este parte dintr-un plan desăvârșit și veșnic. Împrejurarea că un număr de oameni, număr ale cărui dimensiuni nu are nicio importanță, nu înțeleg sau nu iau în seama acest lucru este tristă, dar fără consecințe privind „persoana”. Încă mai mult.

În ultimele veacuri cu furie, pe față și pe ascuns, grupuri de interes au căutat să scoată din înțelegerea oamenilor conștiința veșniciei sufletești. Acest lucru a fost făcut prin „teorii” dubioase și false în concluzii, prin minciună directă și prin promovarea unui materialism vulgar degradant. Este vorba de „barbarizarea” care se

petrece pe trei dimensiuni: năvala trogloditilor de jos în sus, domnia proștilor și trădarea oamenilor cumsecade, cum spunea Părintele Nicolae Steinhardt. Fenomene care, sub acoperirea sinistrei ideologii a „globalizării”, a căpătat dimensiuni endemice. Ce trebuie spus este că, în momentul de față, la fel ca în tot cursul istoriei, „persoana”, integritatea ei și sănătatea ei morală au fost și au rămas singura garanție a normalității, prezente și viitoare. În mod concret, asta înseamnă că fiecare „persoană” trebuie să fie conștientă că este înzestrată cu libertate, cu liber arbitru, cu puterea și obligația de a alege, în permanență, între „bine” și „rău”. Această alegere trebuie făcută fiind conștient că sufletul este veșnic, dar așezarea lui în veșnicie va fi făcută conform cu „opțiunilor” din această viață pământească, scurtă și repede trecătoare. În mod limpede, ni se arată importanța și valoarea „persoanei” în convorbirea ce o are Dumnezeu cu Avraam la stejarul din Mamvri. Hotărât să distrugă Sodoma, pentru starea ei de păcătoșenie, pentru abominațiile ce se petreceau acolo (abominații identice aceluia care se petrec în cetățile noastre azi), Domnul se arată gata să o cruțe dacă în cuprinsul ei vor fi fiind „zece drepti” (Fac 18, 32). În aceasta vedem, cum ziceam, colosala importanță a „persoanei” și mai exact a „persoanei” care viețuiește „drept”. Căci puterea de contagiune a „binelui” este colosală. Nimic nu poate fi mai mântuitor sau distrugător ca „persoana” înzestrată cu rațiune și liberă voie.

Sufletul este chipul lui Dumnezeu în om. O taină de nepătruns, dar care arată iubirea fără de sfârșit a lui Dumnezeu pentru om. Putem agonisi toată bogăția lumii, toată înțelepciunea și toată slavă acestei lumi, dar dacă sufletul l-am alăturat celui rău am pierdut tot; și în lumea asta și în cea care va să vie.

Despre aceste lucruri limpede ne învață și îndrumă Maica noastră cea fără egal, Biserica Ortodoxă, trupul mistic al lui Iisus. În Biserica Ortodoxă oamenii nu mai sunt „eu”, și „tu”, și „el”, sunt „altceva”, iar acel „altceva” este Trupul lui Iisus. Limpede ne spune învățătura: „...să vină după Mine...” (Matei 16, 24). De ce? „Pentru că ce-i va folosi omului dacă va câștiga lumea întreagă, iar sufletul sau îl va pierde?” (Matei 16, 24). În aceste cuvinte vedem nu doar valoarea infinită a unui singur suflet omenesc, mai de preț ca toată bogăția acestei lumi, dar și egala dragoste pentru toți și fiecare dintre oameni, a lui Dumnezeu. Căci fiecare suflet, fiecare persoană, are o valoare unică și infinită. Nimeni nu este „inutil” sau „secundar” în planul divin. Această unitate se ține prin înțelepciunea divină, prin dragostea dumnezeiască, dar și prin contribuția omenească. Dumnezeu respectă prea mult creația Lui ca să ne facă niște automate, El cere conlucrarea noastră, contribuția noastră, care poate fi de multe feluri, dar întotdeauna în dragoste. În dragostea „care nu cade niciodată” (I Corintieni 13, 8). Într-o lume căzută și ai cărei conducători par să își fi pierdut mințile, o lume în care îngerii sunt înlocuiți în mintea multora cu rachete balistice, în care persoana este schimbată în cifră, în care noțiunile fundamentale sunt pângărite, până și conceptul sfânt de familie, o lume în care tot mai deslușit se aude tunetul mâniei lui Dumnezeu, nu avem altă opțiune decât să ne reîntoarcem la înțelegerile fundamentale, cele rostite de două mii de ani de Biserica Ortodoxă. Și să nu avem nici o îndoială, „dacă Dumnezeu este pentru noi, cine va fi împotriva noastră?” (Romani 8, 31).

Părintele Gheorghe Braica,
un iubitor al istoriei

Pr. Iustin Tira

Lasiunea părintelui Gheorghe Braica pentru istorie, pentru plaiurile natale și pentru scris, este veche. Își are începuturile cândva prin anii 1973, când a publicat, în revista „Mitropolia Banatului”, o schiță de portret a ilustrului dascăl de teologie de la Sibiu, preotul Aurel Crăciunescu (1877-1943). De atunci, numele părintelui Gheorghe a fost prezent în publicațiile bisericești și laice cu materiale și teme care i-au fost de suflet. Așa se face că, de-a lungul anilor, a publicat în periodicele bisericești: „Telegraful Român” (Sibiu), „Îndrumătorul bisericesc” (Cluj), „Mitropolia Banatului” (Timișoara), „Renașterea” (Cluj), dar și în cele laice, precum: „Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei”, „Acta Muzei Napocensis”, „Tribuna” (Cluj), „Adevărul în libertate” (Cluj), „Monitorul de Cluj”.

O parte din aceste texte au fost adunate, revizuite, organizate pe teme și așezate în volumul: „Spiritualitate, memorii și istorie”, tipărit, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei, în anul 2019 la editura Renașterea din Cluj-Napoca.

Volumul, care însumează 253 de pagini, este elogios prefațat de către părintele profesor universitar dr. Ioan Chirilă, cu un cuvânt înainte intitulat: „Chipul slujirii integrale și integratoare”, după care curg firese textele aranjate în 7 capitole, în funcție de tema abordată, cu ilustrații, pe cât a fost posibil.

Cartea se citește ușor pentru că este scrisă bine, iar subiectele abordate sunt de interes, mai ales pentru noi, clericii, dar nu numai. Portretele trudititorilor pentru sufletul credincioșilor Bisericii noastre (arhiepiscopul Teofil Herineanu, preotul profesor Aurel Crăciunescu, protopopul Ioan Pop de Morlaca, preoții: Iustin Cosma, Valer Aștilean, Vasile Matei, Gheorghe Simu, Patre Toacsen, Dumitru Toadere, Eugen Copaciu, Iosif Cadar, Grigore Soporan), ale slujitorilor artei și catedrei, (Dumitru Fărcaș, epigramistul Eugen Albu, profesorul-poet Petre Șaitiș, profesorul Valer Popa), ale celor care au condus firme și instituții (economistul

Liviu Turdean), ca și ale celor care s-au ridicat împotriva asupritorilor neamului (medicul Iosif Capotă sau Martirii de la Beliș) pot fi oricând, dar mai ales în aceste vremuri, repere de demnitate, de dăruire și statornicie în iubirea pentru Neam și Lege și chiar de Jertfă.

Întoarcerea la reperele trecutului poate fi o soluție împotriva superficialității în care ne adâncim tot mai mult, în fiecare zi. Textele părintelui Gheorghe Braica din acest volum ne pot fi de folos dacă vrem să nu ne pierdem cu totul în inutilitățile care ni se îmbie atât de „bine” ambalate.

Ținuta grafică elegantă a volumului este meritul ostenitorilor editurii „Renașterea”: Ovidiu Muraru – copertă, pr. Eugen Mera – tehnoredactare și Nicoleta Pălimaru – corectură. Li se cuvin laude și felicitări.

Cred că este de datoria noastră să spunem că autorul nu este la prima „ispravă” de acest fel, ci la a treia. Părintele Gheorghe Braica este autorul volumului: „Mărgău. Pagini de istorie”, tipărit în două ediții, cea dintâi, în anul 2004, la editura Provita, din Cluj-Napoca, iar cea de-a doua, în anul 2010, la editura Eikon din Cluj-Napoca. De asemenea, este autorul volumului: „Oameni și altare ale credinței. Monografia Protopopiatului Cluj II”, apărut în anul 2012, la editura Renașterea din Cluj-Napoca. Ambele volume s-au bucurat de recenzii elogioase din partea criticului și istoricului literar clujean Mircea Popa.

Fără a considera volumul de care facem pomenire ca fiind „ultima ispravă” a părintelui Ghiță Braica, cred că pot spune că, privind retrospectiv peste cei 49 de ani de slujire a Bisericii Străbune, la catedră, la altar sau în administrația bisericească, pe lângă realizările enunțate mai sus, are foarte multe alte motive de mulțumire sufletească, dintre care la loc de frunte sunt cele trei: familia, parohia și frumoasa biserică „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” ce se înalță maiestuos în cartierul Grigorescu din Cluj-Napoca.

Ca încheiere, mă asociez și eu spuselor părintelui Ioan Chirilă din „Cuvânt înainte”, că autorul „dincolo de toate, este un om al echilibrului, un constructor al comunității; așa se face că este învrednicit de vârstele psalmistului și de prețuirea noastră”.

Părintele Alexander Men și calea deschisă a Ortodoxiei

Arhim. Benedict Vesa

Acuza lui Hristos cea mai evidentă față de poporul Său era înțelegerea legalistă a vieții religioase și încrederea supraestimată în puterea de îndreptare a Legii. În felul acesta, omul, ca destinatar direct al ei, devenea mai puțin important și ierarhia era răsturnată – omul se înclina în fața sâmbetei (înțeleasă generic), iar sâmbăta își pierde caracterul de dar al lui Dumnezeu către el. Această înțelegere strâmbă, deși demascată aspru de Hristos, nu de puține ori în istorie, a fost reiterată în practicarea Evangheliei, deprivând-o de cel mai propriu element al său – caracterul personal și prioritatea omului în fața legii. Legea, de una singură, pare mai confortabilă și tinde să ofere o mântuire mai accesibilă, mai rapidă, mai „în puterea omului”, mai clară și mai obiectivă, în vreme ce persoana și libertatea de dincolo de lege, care o însoțește, poate genera situații riscante, neclare și chiar periculoase, subiective și supuse ușor hazardului. Și de aici, în succesiunea istorică, ne putem întâlni cu două perspective și două spiritualități în consecință. Exemplul oferit de Fiodor Dostoievski în „Frații Karamazov” și citat de Părintele Alexander Men devine sugestiv și paradigmatic. Două personaje și două viziuni stau față în față – Ferapont și încrederea sa exclusivă în puterea legii și a respectării cu osârdie a acesteia (în literă și vădit în afară) și Zosima, cu încrederea sa în puterea dragostei și a libertății lucrătoare pe care o presupune (pornind dinlăuntru spre în afară). Pe modelul unei gândiri disjunctive, cele două viziuni stau în concurență și există în măsura în care cealaltă variantă este exclusă.

Părintele Alexander Men se remarcă în interiorul acestei întâlniri vizionare – ortodoxia este viață și se exprimă prin întâlnirea personală cu Hristos. Legea devine contextul Tradiției verificate de veacuri, dar viața duhovnicească presupune proximitatea și consecvența vieții împreună cu Hristos. Credința este revelată în dragoste și doar acolo se poate verifica și experia.

Pentru cititorul român numele Părintelui Alexander Men nu este foarte rezonant, în ciuda apropierii de timp care există și a caracterului excepțional al vieții sale. Acesta reprezintă, alături de alte câteva nume ale rușilor din exil (Nikolai Afanasiev, John Meyendorff, Alexander Schmemmann), simbolul unei înnoiri duhovnicești în Biserica Ortodoxă contemporană. Principiile care stau la baza acesteia sunt clasice și biblice – lectura Scripturii, participarea permanentă la Potirul euharistic, slujirea aproapelui, deschiderea față de cei din afara Bisericii și preocuparea față de întreaga creație.

Biografia sa poate fi făcută cu ușurință contextualizând istoric și politic, și dintr-o perspectivă a intelectualului luminat, însă ceea ce pare mai firesc este prezentarea sa în interiorul comunității ecleziiale pe care a slujit-o și care a însemnat mediul său de devenire și nu doar istorică, pământească, ci, mai ales, duhovnicească. Personalitatea sa exprimă deopotrivă propovăduirea Evangheliei, vie și conectată la semnele timpului, dar și mărturia vieții, firească și esențializată, (con)dușă până la martiriu.

Apartenența pe linie de sânge la „neamul lui Hristos” îi face dintru început biografia mai interesantă. Are parte de o dublă binecuvântare – ca membru al „poporului ales”, dar și ca parte a „poporului cel

nou”, preot în Biserica lui Hristos. Alexander Men este rus de origine iudaică, încreștinat în timpul regimului ateist militant URSS. Se naște în ziua de 22 ianuarie 1935, într-o familie de origine evreiască – mama, Elena Semenovna Zupersein, prima din familia sa care a devenit creștină, și tatăl său, Vladimir Grigorevich Men, inginer de profesie. Prin intermediul mătușii sale Vera, va fi botezat de către Părintele Serafim Batiukov, purtător al mării tradiții spirituale de la Mănăstirea Optina. Vorbim de o vreme în care Biserica Rusiei se afla într-o stare de dezbinare, după ce Mitropolitul Serghie se arătase favorabil noului regim, și de clandestinitate, retrasă în „catacombe”. Este un tânăr precoce, cu o lectură vastă și cu texte publicate chiar foarte devreme. Originea sa iudaică îi împiedică accesul la universitate. Astfel alege calea pasiunii sale pentru biologie la Fur Institute, în Moscova, apoi la Irkutsk. În tot acest răstimp participă

îndeaproape la viața Bisericii și devine autodidact în studiul Teologiei, urmând programa academiei teologice de la Leningrad. Nu va reuși să-și termine studiile laice din pricina implicării evidente în viața Bisericii, negreată de stăpânirea vremii. Acest moment a însemnat punctul de turnură în viața sa. Se întoarce la Moscova și urmează calea Teologiei – cursurile seminarului de la Leningrad (Sankt Petersburg) la distanță, iar mai târziu își completează studiile la Academia Teologică de la Moscova. Chiar dacă nu avea studiile de Teologie terminate, va fi hirotonit diacon imediat după părăsirea Irkutsk-ului (1958), iar doi ani mai târziu va primi și preoția. Slujirea sacerdotală și-a desfășurat-o succesiv în trei parohii din

vecinătatea Moscovei, în condiții financiare destul de precare – Alabino, Taraskova și Novaya Derevnya. În tot acest răstimp a devenit vizibil, chiar supărător de prezent pentru stăpânire, chiar și cea bisericească, prin misiunea și deschiderea sa față de comunitate. Sunt diverse zonele de incidență ale misiunii sale. Un om cu viziune, cu o pregătire teologică vastă și cu o putere de muncă evidentă, își înțelege lucrarea sa la nivel integral și sistematic. Lumea întreagă are nevoie să fie îmbisericită. Sensul restrictiv al viziunii teologice contemporane era depășit prin această deschidere optimistă și realistă către întreaga lume. Teologia din defensivă devenea ofensivă, propunându-se ca mod de viață și șansă de mântuire, și nu doar în realitatea viitoare.

Împărăția era oferită aici și acum. Această viziune largă și „ofertantă” era fundamentată pe teologia „Dumnezeului-Om”, care a unit, și nu doar simbolic, realități echidistante, incompatibile, ba chiar exclusive în mentalitatea materialistă a vremii – cer și pământ, materie și spirit, om și Dumnezeu, Biserica și Împărăție. Prin acest „eveniment”, răul și întunericul sunt biruite în actul Învierii care se trăiește perpetuu în Biserică. Momentul următor devine previzibil și necesar, „îmbisericirea lumii” (*tserkovnost'*), propunându-L pe Hristos ca soluție pentru problemele lumii, fie ele și politice.

Pentru a face acest lucru, Părintele Alexander propune trei direcții mari. Mai întâi, studiul Scripturii, considerată drept spațiu de întâlnire personală cu Dumnezeu. Vor fi organizate grupuri de studii biblice, însoțite de discuții și rugăciune care să însoțească lectura. Dintr-o perspectivă a unei Bisericii exclusiv sacramentale, într-un timp în care arareori se predica, acest demers părea a fi de nuanță evanghelică și privat, în consecință, cu scepticism. Un al doilea element esențial al misiunii era rostirea unor rugăciuni liturgice cu voce tare și participarea deplină la Euharistie prin împărtășirea frecventă. Această coordonată reflecta bine înnoirea vieții liturgice în diaspora rusă, de data aceasta la nivel intern. Iar cea de-a treia direcție viza apropierea față de ceilalți – filantropia creștină, fundamentată pe Întrupare și manifestată prin golirea și umilirile lui Hristos în taina Crucii (chenoză). De aici pornește întreaga sa teologie, cu o vădită contestare a oricărei atitudini triumfaliste din partea Bisericii. Această perspectivă capătă dimensiuni „ecumenice”, care îi aduc împreună, în scrierile sale, pe iconoduli (apărătorii icoanelor) cu rușii care propovăduiau sărăcia, pe (pre)reformatori cu unele personalități marcante din spațiul ortodox rusesc (Maxim Grecul și Filip al Moscovei), sau îi așează în comuniune pe Francisc de Assisi cu Serghie de Radonej sau Andrei Rubliov. Deschiderea sa nu a însemnat nici o clipă abdicare de la Ortodoxie, printr-o relativizare a învățăturii și o abordare sincretistă, ci, așa cum insistă el însuși, viza „o îmbisericire” a lumii, a societății, o revelare a tot ceea ce este bun în creație, în umanitate, în tot ceea ce este „icoană a lui Dumnezeu”. Mesajul său venea împotriva oricărei „înțelegeri sectare”, însoțită de frică față de ceilalți care sunt altfel, și a unei izolări în interiorul Tradiției, deposedată de caracterul său dinamic și personal.

Numeroasele sale cărți și studii, generic vorbind, vor fi publicate, cele mai multe, în afara țării, și de abia după anii 90 și în Rusia. Pe lângă acestea, există numeroase colecții de prelegeri, predici, discursuri, răspunsuri la întrebări, corespondențe, înregistrări audio / video, revelându-l drept un mare misionar al zilelor noastre.

Trece la cele veșnice într-un mod tragic, după ce scăpase de toate prigoanele politice alături de enoriașii săi, fiind asasinat în dimineața zilei de 9 septembrie 1990, când se arătau zorii unor alte vremi. Viața pământească îi este curmată printr-o lovitură de secure în ceafă în timp ce se îndrepta spre liturghie, așa cum făcea în fiecare dimineață. Aproximativ la o săptămână după moarte a fost vădită prin asemănarea cu El până la cruce.

Ceea ce a fascinat în personalitatea sa și l-a transformat într-un misionar de referință a fost insistența pe viața ecleziială ca experiență personală. Pentru el, creștinismul nu este o colecție de dogme și porunci morale, ci este Hristos însuși. El nu

ne-a lăsat nimic scris, ci le-a spus ucenicilor: „Iată, voi fi cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului” (Matei 28, 20). De aici pornește înțelegerea vieții spirituale și pe această promisiune se așează creștinismul însuși. „Adevărata creștinătate este o expediție”, deopotrivă primejdioasă și plină de bucurie. Acest lucru reclamă un rol personal în interiorul comunității de credință. Biserica pe care Părintele Alexander Men o descrie, în consecință, este „mereu tânără”, iar „creștinismul de abia începe”, ca viață mereu nouă și plină de resurse inepuizabile. Biserica este începutul „erei dragostei”...

Proiectul „Hristos-sufletul satului meu”, câștigător al Concursului Național Catehetic

Prof. Ionița Timiș

Anul omagial al satului românesc a trezit interesul multor parohii și școli, la nivel județean, interjudețean și național, provocându-le să colaboreze mult mai intens, deoarece este o temă de suflet în care ne regăsim, atât ca preoți și profesori, dar și ca elevi. Predând într-o școală cu puternice tradiții legate de viața Bisericii și a satului, la Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr”, unde elevele, în calitate de viitoare învățătoare, simțindu-se sărbătorite în aceste an, au dorit să se implice, arătând Bisericii și societății că sunt responsabile și conștiente de o astfel de misiune pentru neamul românesc. În parteneriat cu Parohia de care aparținem, „Sfântul Dumitru cel Nou”, ne-am implicat în activitățile catehetice pe care le-am stabilit împreună cu părintele Iacob Cismaș. Proiectul nostru s-a intitulat, „Veșnicia s-a născut la sat”. Având în vedere că ne-am clasat pe primul loc, fiind invitați la Patriarhia Română, unde am fost premiați de Preafericitul Părinte Daniel cu o Diplomă de onoare, am considerat că ar fi bine ca cititorii să afle în ce a constat vastul nostru proiect pentru care am fost laureați.

Proiectul s-a desfășurat în perioada decembrie 2018 - iunie 2019. Coordonatorii proiectului au fost: prof. Ionița Timiș și pr.

Ioacob Cismaș, pe baza parteneriatului între Biserică și școală. Echipa proiectului a fost alcătuită din 15 eleve ale Colegiului Pedagogic, care au format grupul catehetic al parohiei. Scopul acestui proiect a fost redescoperirea identității naționale prin valorile păstrate și promovate de satul românesc. Obiectivele propuse au fost următoarele: descoperirea frumuseților satului românesc; identificarea elevilor cu aptitudini artistice și literare; dezvoltarea interesului pentru creația populară; implicarea grupului catehetic în viața sătenilor pe baza unui parteneriat; mobilizarea unor meșteri populari în vederea inițierii în tainele meșteșugurilor tradiționale; realizarea unor interviuri cu maștri și etnologi despre valorile satului românesc; realizarea unei campanii de colectare a cărților în vederea promovării limbii române în rândul copiilor români din comunitățile eclesiale ale Italiei.

Activitățile propuse au fost multiple, toate mișcându-se pe axa veșniciei satului românesc din care au răsărit mari preoți și dascăli, cu preocupări cărturășești pentru luminarea minții poporului. Proiectul l-am desfășurat pe cele trei secțiuni: a. eseuri literare; b. cultural-filantropice și artistice; c. multimedia. Activitățile s-au desfășurat, după cum urmează:

Tradiția colindatului în trei instituții: În luna decembrie, *filantropia prin colindă și daruri, care s-au îndreptat spre cei 40 de bolnavii de la Centrul de Îngrijiri Paleative „Sfântul Nectarie”*. De asemenea, *filantropia prin colindă și daruri s-a îndreptat și spre cei 50 de copii orfani și abandonați din patru case de tip familial*. Am mobilizat 100 de voluntari din rândul părinților, elevilor și credincioșilor. De atunci, săptămânal, fiecare copil beneficiază de voluntari cu care socializează și se joacă. O altă activitate a fost *Colindatul la Primăria Clujului*, unde primarul, angajații și clujenii care au venit să-și rezolve problemele la această instituție, au fost colindați.

Pregătirea elevilor Liceului Pedagogic de la Sighet, în calitate de voluntari, pentru școlile românești din parohiile din Italia. Am realizat un schimb de experiență prin care am inițiat 15 elevi sigheteni în programul Școlilor de vară pentru diaspora română din Italia, cu specificul promovării valorilor satului românesc. Formarea s-a realizat în două sesiuni, în lunile decembrie și mai: la Sighet și la Mănăstirea Nicula. *Ambasadorul identității românești în diaspora*. Am trimis în diaspora română, la școlile din Italia și

Spania (Roma, Vetralla și Madrid) materiale tradiționale românești pentru realizarea unor costume populare, printr-un „Ambasador” al identității naționale, o păpușă îmbrăcată în costum popular. Ea a fost aleasă să fie purtătoarea valorilor românești, călătorind la Alba-Iulia, la Centenar, ducând o trăistuță în care copiii din cele trei țări au așezat în scris răspunsuri la întrebări legate de valorile identității românești. Colaborarea cu cele trei școli din diaspora s-a realizat cu ocazia *Zilele culturii române*, în 15 ianuarie, pe baza unei activități online.

Campania „Donează o carte pentru românii din diaspora Italiei”. Activitatea a urmărit promovarea limbii române în rândul copiilor români din Italia prin intermediul lecturii cărților de literatură românească. Grupul de eleve, alături de mulți voluntari de la *Platforma Civică Împreună*, s-a implicat în adunarea și selectarea cărților și manualelor de română, istorie, geografie și religie, și trimiterea lor în Italia. S-au adunat aproximativ 14.000 de volume de carte românească.

Interviu cu meșterul popular Pălăguța Hodor. Prin interviul cu meșterul popular Pălăguța Hodor am căutat să așternem pe peliculă valori ale satului. Colaborăm de 20 de ani cu acest meșter în arta torsului și a țesutului.

Iconografia pe sticlă prin satele clujene. În cadrul grupei catehetice din parohie, avem un cerc de meșteșuguri artistice tradiționale: icoane pe sticlă, pictură pe lemn, curelărit, ceramică, cusut, tors, țesut, creștături în lemn, încondeiat ouă, confecționat podoabe pe gherghef, litografie etc. Mai mulți elevi au fost formați în această artă. Cel mai remarcabil talent s-a descoperit în eleva *Moldovan Anda*. Alături de alți elevi, Anda a participat cu lucrări la Vernisajul expoziției Icoanei Niculieni de la Biblioteca Județeană

„Octavian Goga”. De asemenea a realizat o expoziție personală în Biserica satului din Răchițele. Artista și-a împărtășit talanții în lumea rurală, prin inițierea elevilor și a turiștilor irlandezi, din satele Răchițele și Rogojel.

Interviu cu irlandezul etnolog, Peter Hurly, inițiatorul „Satele unite ale României”. Interviul cu acest om, „mai român decât românii”, a urmărit scoaterea în evidență a celor cinci valori pe care le-a descoperit acest străin în pământul românesc: limba, credința, Carpații, tradițiile și jertfa.

Inițiere în încondeiatul ouălor. În vederea deprinderii cu această artă, am invitat o absolventă de Pedagogic, originară din Bucovina, pentru a-i instrui în arta încondeiatului. Am format o grupă de 20 de elevi care au fost inițiați în arta încondeierii tradiționale a ouălor.

Șezătoarea la Colegiul Pedagogic cu meșteri populari invitați. Elevele mai mari din grupa catehetică a Parohiei, împreună cu mai muți meșteri populari invitați, au inițiat în cadrul unei șezători un număr de 30 de elevi din clasele primare.

Atelier de pictură cu tema Satul românesc. În cadrul parohiei „Sfântul Dumitru cel Nou” grupul de eleve este instruit, de subsemnata, în domeniul artistic al picturii și graficii. Tema acestor ateliere de pictură a fost satul românesc. Elevele au realizat lucrări cu care au participat la mai multe expoziții.

Concert de pricesne în cinstea Maicii Domnului. Grupul catehetic a oferit un concert de pricesne în cinstea Maicii Domnului, cu ocazia sărbătorii Bunevestiri.

Înfrățire cu Parohia de la Muntele Băișorii și Școala „Luca Mircea” Băișoara. Ultima activitate s-a realizat pe baza a unui dublu parteneriat între Parohia „Sfântul Dumitru” și Parohia de la Muntele Băișorii. Al doilea parteneriat a fost între Colegiul Pedagogic și Școala „Mircea Luca” din Băișoara. Activitatea a constat în participarea unui grup de eleve la Sfânta Liturghie, unde s-au dat răspunsurile. Am realizat vernisajul expoziției de fotografie, „Frumusețea satului românesc” și am oferit un concert de pricesne și doine. Am luat interviuri de la bătrânii satului despre valorile tradiționale din satul lor.

Această pleiadă de activități realizate pe baza parteneriatului dintre Colegiul Pedagogic și Parohia „Sfântul Dumitru cel Nou”, au scos în evidență valorile satului românesc, pe care tinerele implicate în proiect și le-au asumat, dorind să le promoveze și în viitoarea lor carieră didactică.

„Veșnicia s-a născut la sat”

Moldova Anda¹

Satul românesc este fereastra în care se oglindește divinitatea, și timpul încremenește în perfecta armonie a spațiului mioritic. Nicolae Grigorescu îl zugrăvește în operele sale pe țărănul român în toată splendoarea lui printr-o tușă impresionantă, lăsând culorile să se anime una peste alta.

De asemenea, literatura română surprinde țărănul român drept omul ce tinde spre o continuă îmbunătățire. Pentru țărănul român pământul este întru chiparea sacrului, fiind surprinsă această relație de Liviu Rebreanu în romanul „Ion”, unde pentru protagonist pământul e ceva mai mult decât locul în care își seamănă ogorul, el vede pământul ca un element sacralizat, ajungând să îl sărute ca pe o ibovnică. Octavian Goga surprinde truda țărănului român în poezia „Noi vrem pământ”, Mihail Sadoveanu îmbrățișează întru chiparea țărănului român ce urmărește rânduiala firii în lucrarea pământului și în existența sa.

Satul românesc este totodată umbră a identității naționale, plămădeala vie a tradiției și a culturii noastre, pe care o purtăm cu noi atât aici în spațiul profan, cât și dincolo de pragul definitiv zămisirii noastre. Lucian Blaga, prin cuvintele emblematice „Veșnicia s-a născut la sat” subliniază cum, într-o lume a profanului, acest plai mioritic întru chiparea sacrului prin însăși asemănarea acestuia cu un suflet. Căci toți știm că sufletul este veșnic, astfel satul românesc este temelia identității naționale, a cărei licărire menține veșnic aprinsă flacăra conștiinței românești.

Satul românesc este sufletul firii noastre chiar dacă azi nu mai este așa cum îl descria Blaga, Sadoveanu sau alți români de frunte ai patriei noastre, acum modernismul transpune printr-un fel de transumanță acel „picior de plai și gură de rai” din celebra baladă „Miorița” într-un spațiu modernizat în care totuși se mai găsesc frânturi din ceea ce a fost odinioară prin păstrarea vie a tradiției.

Portretul autentic al satului ilustrează sensul vieții, contemplând casele cufundate în dulcele somn al eternității și umbra nukului bătrân ce surprind băcăturile palmelor țărănului român, obloanele îmbătrânite în spatele cărora răsună „Tatăl nostru” rostit cu o credință adevărată, amurgul risipit aievea în cântecul cirezilor de vite care merg înșirate pe marginea drumului spre casă, răsăritul care trezește de sub amorțeala serii picăturile de rouă ce curg pe frunzele viței de vie răsucite pe scândurile stinse de trecerea anilor ale cerdacului, unde stă o bunicuță ștergându-și lacrimile cu colțul năfrămii așteptându-și copiii să-i deschidă poarta, dulcele ecou al clopotelor bisericii de lemn ce păzește satul din culmea dealului, înconjurată de cruci ale căror nume se întrezăresc ușor printre crăpăturile lemnului putred și aplecat de mângâierea vântului, pădurile ce străjuiesc casele băcăturite în pământul veșniciei, în același pământ din care Dumnezeu a plămădit întreaga făptură și care ne așteaptă pentru a fi locaș trupului pe care sufletul îl părăsește devenind părtaș al Împărăției Cerului, toate acestea sugerează modul existenței sacralizate ale satului.

Pentru mine, satul românesc este icoana autenticității noastre din care am purces în scaldătoarea vieții prin tâlcuirea neîncetată a valorilor ce ne definesc și ne diferențiază de restul popoarelor. Cea mai mare virtute a neamului nostru este conștientizarea identității naționale prin înțelegerea celor cinci valori: limba, credința, Carpații, străjerii ce au stat de veghe în apărarea țării, tradițiile și eroismul celor care s-au jertfit pentru apărarea acestei palme de pământ pe care ne-a încredințat-o Dumnezeu și asumarea purtării crucii. Satul românesc are o cruce pe care o purtăm și o lăsăm moștenire din generații în generații încărcată de greutatea vieții, spălată de ploile necazurilor, uscată de vântul îndelungilor îndurări năvălite asupra poporului român și luminată de soarele biruinței noastre. Purtăm această cruce care împletește bucuriile și necazurile poporului român, sădind în noi, fii ai acestei patrii o iubire serafică.

Satul românesc, prin valorile pe care le posedă rămâne testamentul existenței noastre ca români având ca semnătură umbra trecerii noastre pe acest pământ binecuvântat de Dumnezeu.

¹ Elevă în clasa a IX-a B, Colegiul Național Pedagogic „Gh. Lazăr” din Cluj-Napoca.

Agenda PS Vasile

Iulie 2019

1 iulie: Participă la slujba de binecuvântare oficiată de IPS Andrei cu ocazia inaugurării Cantinei Sociale Sfântul Ioan cel Milostiv și a Casei de oaspeți Sfântul Ilie pentru aparținătorii bolnavilor care vin la spitalele din Cluj-Napoca, de la Biserica Ortodoxă „Sfânta Treime” din Cluj-Napoca

7 iulie: În Duminica a III-a după Rusalii, la Sfânta Liturghie este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Pogorârea Sfântului Duh – Zorilor, din Cluj-Napoca.

11 iulie: Participă la susținerea publică a tezei de doctorat intitulată „Elemente de bioetică și spiritualitate ortodoxă în îngrijirile paliative”, a PC Păr. Bogdan Aurel Chiorean, directorul Centrului de îngrijiri Paliative Sfântul Nectarie, Cluj-Napoca.

14 iulie: La Sfânta Liturghie este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Pogorârea Sfântului Duh – Zorilor, Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

16 iulie: La doi ani de la trecerea la cele veșnice a domnului Academician Horia Colan participă la slujba Parastasului oficiată de IPS Andrei în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca.

20 iulie: Cu ocazia sărbătorii „Sfântul și slăvitul Proroc Ilie Tesviteanul”, este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca.

21 iulie: În Duminica a V-a după Rusalii, la Sfânta Liturghie este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Pogorârea Sfântului Duh – Zorilor, din Cluj-Napoca.

28 iulie: Este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Valea Mare, comuna Șanț, protopopiatul Năsăud, unde participă la Sfânta Liturghie prin rostirea de ecfonise și binecuvântări.

29 iulie: Binecuvintează participanții primei ediții a Taberei de creație din parohiile Șanț și Valea Mare, comuna Șanț.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, iulie 2019

In perioada 24 iunie și 3 iulie 2019 s-au desfășurat examenele de finalizare a studiilor. În urma probei scrise și a susținerii tezelor de licență au fost declarați licențiați în Teologie 47 de absolvenți ai specializării Teologie ortodoxă pastorală, 2 ai specializării Teologie ortodoxă didactică, 3 ai specializării Teologie ortodoxă asistență socială și 17 ai specializării Artă sacră. De asemenea, prin susținerea disertațiilor au încheiat studiile ciclului de Master 32 de absolvenți ai programelor de studii la acest nivel. Miercuri, 4 iulie, toți aceștia au depus jurământul de credință față de Biserica Ortodoxă, în capela Facultății cu hramul „Sf. Ierarh Nicolae” din incinta Campusului teologic Nicolae Ivan. Momentul solemn s-a desfășurat în prezența corpului profesoral al școlii și a ÎPS Sale Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei, care a adresat celor prezenți un cuvânt.

In perioada 1-12 iulie 2019 s-au desfășurat, la Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, în conformitate cu Metodologia pentru obținerea gradelor profesionale în preoție de către personalul clerical, aprobată de Sfântul Sinod, Cursurile pastorale și de îndrumare misionară a clerului, seria 104: definitivativ și gradul II.

În deschidere a fost săvârșită, în prezența cadrelor didactice ale facultății, a reprezentanților centrului eparhial și a preoților cursanți, în capela Facultății cu hramul „Sf. Ierarh Nicolae” din incinta Campusului teologic Nicolae Ivan slujba de Te Deum. ÎPS Arhiepiscopul și Mitro-

politul Andrei a adresat celor prezenți un cuvânt duhovnicesc. O scurtă alocuțiune a fost rostită apoi de decanul facultății, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu.

Au participat la aceste activități de formare continuă clerici din eparhiile Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, dar și din Vicariatul Ortodox Ucrainean din România.

Prelegerile și seminariile au fost susținute de cadrele didactice ale facultății, urmând tematica stabilită de Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Programul liturgic a cuprins Sfânta Liturghie și Vecernia săvârșite zilnic, la începutul și sfârșitul programului, în capela instituției.

Vineri, 12 iulie 2019, au avut loc examenele de finalizare: scris pentru gradul II, scris și oral pentru definitivativ.

În data de 12 iulie 2019 s-a desfășurat și colocviul pentru obținerea gradului profesional I, urmând ca lucrările întocmite sub îndrumarea părinților profesori să fie susținute în luna februarie 2020. S-au înscris preoți din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, Episcopia Maramureșului și Sătmăruului, Episcopia Sălajului și Arhiepiscopia Sucevei și Rădăușilor.

Ioi 4 iulie 2019, la Centrul Național pentru Formare Continuă Dumitru Stăniloae din București, Pr. conf. univ. dr. Patriciu-Dorin Vlaicu a susținut prelegerea cu titlul: *Contextul migrației, diaspora ortodoxă și dinamica pastorală în care este angajată Biserica* la cursurile pentru obținerea gradelor profesionale în preoție organizate de Facultatea de Teologie Justinian Patriarhul din București, la care au participat clerici din eparhiile Mitropoliei Munteniei și Dobrogei.

In perioada 7-9 iulie, la Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” de la Sighișoara s-a desfășurat cea de-a VII-a ediție a Școlii Internaționale de Vară a Doctoranzilor Teologi (SIVDT), manifestare științifică organizată de Școala Doctorală de Teologie a Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia. Tema simpozionului a fost „Communication and Communion. Church and its Language in society”, evenimentul reunind 14 profesori de teologie și 65 de doctoranzi din cadrul tuturor Școlilor Doctorale din Patriarhia Română, precum și din afara țării.

Școala doctorală Isidor Todoran a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca a fost reprezentată de următorii studenți-doctoranzi care au susținut comunicări: Bogdan GABOR, *Comunicarea digitală ca modalitate de relaționare autentică*; Cristina Ana Maria BĂLDEAN, *Predarea bazată pe atașament. Perspective noi pentru profesorii de religie*; Cristian-Marian CIORĂNEANU, *Tânărul în Biserică - între comunicare și comuniune în era digitală*; Mădălin Gheorghe-Lucian TROHONEL, *Mănăstirea Lainici - file de trăire isihastă*; Trandafir-Viorel VID, *Psihanaliză și duhovnicie în viziunea lui Giacomo Dacquino*; Elena ONEȚIU, *Simbolistica vieții în reprezentările iconografice românești*; Cătălin-Veronel VARGA, *Răspunsul lumii ortodoxe contemporane la modelul biblic al relației Biserica-Stat: teza unei teocrații ortodoxe coregente*; Daniela-Luminița IVANOVICI, *Zalmoxis și practicile de dobândire a nemuririi potrivit textului lui Herodot*; Mihaela GLIGAN, *Iisus și Baraba: un episod controversat (Mt. 27, 15-26; Mc. 15, 6-15; Lc. 23, 17-25; In. 18, 38-40)*; Traian FLOREA, *Biserica - templu duhovnicesc - abordare exegetică a afirmației Apostolului Pavel: „Dumnezeu nu locuiește în temple făcute de mâini omenești” (FA 17, 24)*; Ionuț HENS, *Persoana Fiului lui Dumnezeu în imnul hristologic de la Coloseni 1, 15-20*.

In cadrul Școlii doctorale de Teologie Ortodoxă „Isidor Todoran” a avut loc în luna iulie 2019, susținerea publică a următoarelor teze de doctorat: - 11 iulie 2019: *Elemente de bioetică și spiritualitate ortodoxă în îngrijirile paliative. Studiu de caz: Centrul de îngrijiri paliative Sfântul Nectarie Cluj* a pr. CHIOREAN Bogdan Aurel, specializarea Teologie morală și spiritualitate ortodoxă, sub îndrumarea ÎPS Pr. prof. univ. dr. Ioan (Andrei) Andreicuț; - 12 iulie 2019: *Reflecții hermeneutice asupra Teologiei Legământului vechi-testamentar* a pr. IONICĂ Daniel-Alin, specializarea Teologia biblică a Vechiului Testament cu noțiuni de Arheologie biblică și limbă ebraică clasică, sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă; - 12 iulie 2019: *Asemănare și alteritate în TaNaKh*, a pr. BOLBOS Marius-Adrian, specializarea Teologia biblică a Vechiului Testament cu noțiuni de Arheologie biblică și limbă ebraică clasică, sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă; - 12 iulie 2019: *Teologie și martiriu în cărțile Macabeilor* a pr. DANIEL Florin-Claudiu, specializarea Teologia biblică a Vechiului Testament cu noțiuni de Arheologie biblică și limbă ebraică clasică, sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Ioan

Chirilă; - 12 iulie 2019: *Regatul de nord, Israel (926-721 î Hr). Istoric și context religios-teologic* a d-lui POIENARU Ioan Florin, specializarea Teologia biblică a Vechiului Testament cu noțiuni de Arheologie biblică și limbă ebraică clasică, sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă; - 15 iulie 2019: *Paradigma misionară preniceană* a pr. POP Claudiu, specializarea Misiologie și ecumenism, sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Valer Bel; - 15 iulie 2019: *Misiunea Bisericii în contextul psihosocial al familiei creștine de astăzi* a pr. RUS Ciprian-Vasile, specializarea Misiologie și ecumenism, sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Valer Bel.

In perioada 6 și 13 iulie 2019, cursuri gratuite de pregătire în vederea admiterii la specializarea Artă sacră, nivel licență. Cursanții au fost îndrumați de profesorii de specialitate ai facultății.

In perioada 16-30 iulie 2019 s-a desfășurat examenul de admitere la Facultatea de Teologie Ortodoxă, nivel licență și master.

Între 16 și 18 iulie a avut loc înscrierea candidaților, în ziua de 18 iulie examenul eliminatoriu (pentru candidații la specializarea Teologie pastorală), iar în 19 iulie probele specifice: proba scrisă la Teologie Fundamentală și Dogmatică cu fundamentare biblică (Teologie pastorală), examenul oral (pentru specializările Teologie didactică și Teologie asistență socială), și proba practică de desen și culoare (Artă sacră).

Pentru admiterea la studiile de master, la fiecare dintre cele patru programe de studii (Artă Sacră - Conservarea, restaurarea și crearea bunurilor culturale, Bioetică - Morală, etică și deontologie, Consiliere pastorală și asistență psihosocială și Istoria religiilor. Geopolitica religiilor monoteiste (creștinism, iudaism, islam) evaluarea candidaților s-a făcut pe baza unui proiect de cercetare.

Pentru a doua sesiune de admitere, din perioada 11-20 septembrie 2019 sunt, de asemenea, scoase la concurs locuri la toate specializările, nivel licență și master.

Tot în luna septembrie se va desfășura examenul de admitere la Școala doctorală de Teologie Ortodoxă „Isidor Todoran” din cadrul Facultății. Informații detaliate despre aceste examene pot fi obținute accesând pagina de internet a Facultății: ot.ubbcluj.ro.

Sâmbătă, 20 iulie 2019, în ziua pomenirii Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul, mănăstirea Toplița din Episcopia Covasnei și Harghitei și-a prăznuit hramul. Sf. Liturghie a fost săvârșită de PS Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei împreună cu PS Părinte Visarion, Episcopul Tulcii. Răspunsurile au fost date de corul de cameră Psalmodia Transylvanica, dirijat de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu decanul facultății.

In perioada 22-29 iulie 2019, s-a desfășurat la Cracovia a XLV-a Conferință internațională a International Ecumenical Fellowship (IEF), cu tema: *For the Love of Christ Completes Us. 2 Cor 5:14 (Dragostea lui Hristos ne strănge)*. Din partea facultății noastre au participat: Pr. conf. univ. dr. Cristian Sonea, prodecanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și președinte al IEF din România, Pr. lect. univ. dr. Liviu Vidican-Manci, Lect. univ. dr. Claudia Trif, și studenții-doctoranzi: Pr. Emilian-Marius Făgădaru Daniela-Luminița Ivanovici, Ionuț-Eugen Chifa, Elena Onețiu.

In perioada 20-29 iulie 2019, s-a desfășurat a XXI-a ediție a Zilelor Rohiei, În cadrul acestora, luni, 29 iulie 2019, a avut loc, la Baia Mare, Masa rotundă cu tema: *Tânărul Nicolae Steinhardt: afinități și polemici*. A participat Pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie, directorul Departamentului de Teologie Ortodoxă a facultății noastre.

In perioada 29 iulie - 1 august 2019 cea de a XV-a întrunire de dialog teologic bilateral dintre Biserica Ortodoxă Română și Biserica Evanghelică din Germania, cu tema: *Provocările misionare ale Bisericilor noastre în societatea secularizată*. În cadrul acesteia, marți, 30 iulie 2019, Pr. prof. univ. dr. Stelian Tofană a susținut referatul intitulat: *Misiunea cuvântului lui Dumnezeu în lumea secularizată*. O perspectivă biblică.

Dr. Dacian But-Căpușan

**IPS ANDREI
MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI
SĂLAJULUI**

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **vineri**, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri și vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Iulie 2019

1 iulie: La Facultatea de Teologie îi binecuvintează pe tinerii participanți la proba scrisă a examenului de Licență și Masterat.

În Capela Facultății de Teologie, asistă la slujba de Te-Deum oficiată în deschiderea cursurilor de promovare a gradelor în preoție. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Săvârșește slujba de binecuvântare a Centrului Social (cantină socială și casă de oaspeți) din incinta Bisericii „Sfânta Treime” din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de învățătură. Acordă părintelui paroh și coordonatorul centrului, Cristian Baciu, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, distincția „Crucea Transilvană”. Conferă domnului Adrian-Ioan Crivii și domnului Gheorghe

Lazanu, Ordinul „Mihai Vodă”. Conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin” doamnei arhitect Doina Munteanu și doamnei Anca Ilușiu.

2 iulie (Sfântul Voievod Ștefan cel Mare): Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Vad, protopopiatul Dej, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon pe tânărul Sebastian Liviu Popa. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

3 iulie: Prezidează comisia de examinare a candidaților participanți la concursul pentru ocuparea posturilor de preot paroh la parohiile Ciceu Cristești (protopopiatul Beclean), Lita (protopopiatul Cluj I), Sâncraiu (protopopiatul Huedin) și preot slujitor la capela Spitalului Orășenesc din Gherla.

La Facultatea de Teologie, asistă la momentul susținerii Tezelor de Licență și Masterat, sesiunea iulie 2019.

În Biserica „Buna Vestire” din cartierul clujean Iris (paroh: Pr. Ambrozie Boca și Pr. Andrei Mureșan), slujește Paraclisul Maicii Domnului în mijlocul copiilor de la Grădinița „Floare de Iris”, în cadrul Școlii de vară. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Capela Facultății de Teologie, participă la solemnitatea depunerii jurământului de credință de către laureații examenului de Licență și Masterat. Rostește un cuvânt de învățătură.

Face o vizită pe șantierul Centrului de Tineret de la Câmpești, protopopiatul Cluj I.

4 iulie: La Facultatea de Teologie, asistă la prelegerea susținută pentru obținerea titlului de Lector Universitar de către domnul Paul Siladi.

La sediul Unității Militare din Florești, participă la ceremonialul militar și religios organizat cu prilejul împlinirii a 30 ani de la înființarea Regimentului 50 Rachete Antiaeriene „Andrei Mureșianu”. Săvârșește o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc.

Face o vizită pe șantierul de construcție al Bisericii „Sfântul Apostol Marcu” din Florești (paroh: Pr. Dănuț Gordan).

5 iulie: La Facultatea de Teologie, predă cursul de Spiritualitate preoților participanți la cursurile de promovare a gradelor în preoție.

La Baia Mare, participă la Întâlnirea Tinerilor din Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului. Conduce, împreună cu PS Părinte Iustin și PS Părinte Timotei Sătmăreanul, tradiționala procesiune a tineretii pe străzile municipiului. Pe explanada Catedralei Episcopale, asistă la rugăciunea de seară și rostește un cuvânt către tinerii prezenți. Primește

din partea Consiliului Județean Maramureș, titlul de „Cetățean de Onoare”. Asistă la festivitatea de încheiere a Întâlnirii Tinerilor.

Primește la reședință pe PS Părinte Datev Hagopian, Episcopul Armean din București.

6 iulie: Slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură în biserica din Batin, protopopiatul Dej. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot, pe seama parohiei Hărcana, protopopiatul Turda, pe diaconul Sebastian Liviu Popa. Hirotesesește întru sachelar pe părintele paroh, Adrian Ioan Bolog.

Săvârșește slujba de binecuvântare a amplelor lucrări de renovare executate la casa parohială. Rostește un cuvânt de felicitare. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În biserica din Unguraș, protopopiatul Dej, oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Sofia, fiica părintelui paroh Mircea Adrian Luca. Rostește un cuvânt de învățătură.

Vizitează familiile cu copilașii lor, aflați în tabăra duhovnicească de la Mănăstirea Rohița, județul Maramureș. Rostește o rugăciune de binecuvântare și un cuvânt duhovnicesc.

7 iulie: În Catedrala Mitropolitană, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon pe tânărul Marius Mircea Crișan.

În Capela „Sfântul Silvestru” de pe strada Soporului din Cluj-Napoca, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul

către PC Pr. Bogdan Chiorean, directorul Centrului de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie”.

Oficiază slujba de binecuvântare a casei familiei George și Margareta Bancoș. Rostește un cuvânt de felicitare.

12 iulie (Sfântul Paisie Aghioritul): Cu prilejul hramului, în biserica Mănăstirii „Pantocrator” din Beclean, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot, pe seama parohiei Ciceu Cristești, pe diaconul Marius Mircea Crișan. Hirotesesește întru protosinghel, pe părintele stareț, Luca Gheberta. Conferă domnului primar, Nicolae Moldovan, Ordinul „Mihai Vodă”. Acordă domnului Vasile Roș, distincția „Crucea Transilvană”.

Face o vizită în capela Spitalului Orășenesc din Beclean (slujitor: Pr. Pavel Rusu).

Face o vizită pe șantierul de construcție al bisericii parohiei Beclean III (paroh: Pr. Alin Pop). Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

13 iulie: În filia Legii, a parohiei Petea, protopopiatul Cluj I, oficiază slujba de binecuvântare a lucrărilor efectuate la biserica din localitate și cea de sfințire a noului Altar de Vară. Slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon, pe tânărul Ioan Burca. Hirotesesește întru iconom stavrofor pe părintele paroh Vasile Sandu Pugna.

În biserica din Țagu, protopopiatul Beclean, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Damian Gheorghe, fiul părintelui paroh Daniel Dascălu. Rostește un cuvânt de învățătură.

14 iulie: În parohia Ilva Mică I, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot, pe seama parohiei Lita, protopopiatul Cluj I, pe diaconul Ioan Burca. Hirotesesește întru iconom stavrofor pe părintele paroh Ștefăniță Ionel Potra. Conferă părintelui Iuliu Brici, de la parohia Ilva Mică – Someș, Ordinul „Mihai Vodă”. Conferă părintelui pensionar, Emil Dănilă, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”. Conferă domnului primar, Aurel Horea, Ordinul „Mihai Vodă”. Acordă domnului vice-primar, Ilie Mușină, distincția „Crucea Transilvană”.

Oficiază slujba de sfințire a noii Capele Mortuare din Ilva Mică. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Săvârșește slujba de binecuvântare a noii case parohiale, a Centrului Cultural, Catehetic și Muzeal, precum și a Bibliotecii parohiei Ilva Mică I. Rostește un cuvânt de felicitare. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baciu, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Hirotesesește întru duhovnic, pe părintele Alin Nicolae Nicula de la capela Spitalului Clinic de Urgență Cluj.

15 iulie: Face o vizită pe șantierul de pictură, în tehnica mozaic, al Catedralei Mitropolitane. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

16 iulie: În Catedrala Mitropolitană, săvârșește slujba Parastasului pentru adormitul întru Domnul, Acad. Horia Colan. Rostește un cuvânt evocator.

În Cimitirul Central din Cluj-Napoca, oficiază slujba de înmormântare a nevinovatului prunc Dragoș Mihai Udrescu și a mamei sale, Oana Cristina. Rostește un cuvânt de mângâiere.

17 iulie: În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Mântuitorului Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

18 iulie: În biserica din Dumbrăveni, protopopiatul Beclean, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Petru Ioan, fiul părintelui paroh, Leon Drăgan. Rostește un cuvânt de învățătură.

La Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, prezidează comisia de examinare, la proba orală, a candidaților la concursul de admitere, sesiunea iulie 2019.

19 iulie: La Facultatea de Teologie, îi binecuvintează pe tinerii participanți la proba scrisă a examenului de admitere, sesiunea iulie 2019.

Face o vizită pe șantierul de construcție al Centrului Misionar-Social „Sfântul Apostol Andrei”, de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca.

În Aula „Mihai Șerban” a Universității de Științe Agrico-

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei împărtășind, cu prilejul săvârșirii Dumnezeieștii Liturghiei la Mănăstirea Vad, 2 iulie 2019.

Antonie, fiul părintelui paroh, Robert Kovacs. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PCuv. Arhim. Benedict Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Hirotesesește întru duhovnic pe părintele Benedict Paul Both de la capela Spitalului Pediatrie III din Cluj-Napoca.

8 iulie: Face o vizită pe șantierul Centrului Misionar-Social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

9 iulie: Face o vizită în protopopiatele Gherla și Dej. Vizitează parohiile Livada (paroh: Pr. Lucian Jurcan), Bunești (paroh: Pr. Iustinian Săvârșan) și Băița (paroh: Pr. Dinu Cosmin Iușan) din protopopiatul Gherla și Muncel (paroh: Pr. Claudiu Vaida) din protopopiatul Dej.

În Biserica „Sfântul Ierarh Nectarie” din Dej (paroh: Prot. Ioan Bufta), oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, Vasile Rusu. Rostește un cuvânt de mângâiere.

10 iulie: În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Mântuitorului Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

11 iulie: La Facultatea de Teologie, asistă la examenul susținut de preoții participanți la cursurile de promovare a gradelor în preoție.

La Facultatea de Teologie îi binecuvintează pe tinerii participanți la Tabăra Națională de Vară organizată de PC Pr. Prodecan Cristian Sonea. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

La Facultatea de Teologie, asistă, în calitate de îndrumător, la momentul festiv al susținerii Tezei de Doctorat de

le și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca, participă la festivitatea prilejuită de împlinirea a 150 ani de existență și 100 ani de învățământ în limba română. Susține o alocuțiune și acordă domnului rector, Prof. Cornel Cătoi, distincția „Crucea Transilvană”. Este însoțit de PC Pr. Prof. Stelian Tofană de la Facultatea de Teologie.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

20 iulie (Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul): Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Nușeni, protopopiatul Beclean, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon, pe tânărul Eusebiu Rus. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În biserica din Spermezeu, protopopiatul Beclean (paroh: Pr. Simon Buta), oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Sergiu Iustin și Daniela Liviuța Pop. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

21 iulie: În localitatea Dobricel, protopopiatul Beclean, săvârșește slujba de resfințire a Bisericii monument istoric. Pe altarul de vară din curtea bisericii, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Acordă părintelui paroh, Dănuț Vidican, distincția „Crucea Transilvană”. Conferă domnului primar, Sorin Hognogi, Ordinul „Mihai Vodă”. Conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin” domnului Lazăr Elek, iar Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni” domnului Marian Timoftei. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, alături de Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscopul Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăreului, și de Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Europei de Nord, la finalul Sfintei Liturghii săvârșite la Oarța de Sus, județul Maramureș, 22 iulie, 2019.

22 Iulie (Sfânta Maria Magdalena): Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Oarța de Sus, județul Maramureș, împreună cu PS Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord și PS Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscopul Vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăreului, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

23 - 31 iulie: Împreună cu clerici și credincioși din județele Cluj și Bistrița-Năsăud, efectuează un pelerinaj în Serbia, Muntenegru și Croația. Vizitează obiective religioase și culturale. Duminică, 28 iulie, în Catedrala „Buna Vestire” din Dubrovnik (Croația), slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură.

A consemnat Arhid. Claudiu Ioan Grama

Jurnal 1995

Dr. Nicoleta Pălimaru

8 februarie 1995

Am fost la IPS Bartolomeu, împreună cu Ciprian Negreanu, fiu de preot și președintele ASCOR-ului, pentru a discuta structura foii *Filocalia*, supliment al revistei *Renașterea*. Ne-a povestit cum se ocupa el singur de foaia *Noi* în America. „Să căutați să faceți ceea ce-i plăcut și semenilor voștri. Să existe conștiința unei chemări”, au fost sfaturile IPS Bartolomeu. Ne-a sugerat ca articolele să fie scurte, variate și scrise bine.

Seara, am reflectat la faptul că noi, ASCOR-ul, suntem primul nucleu de tineri studenți, care se formează în duhul IPS Bartolomeu – duhovnicie și cultură. Experiența de viață, îndemnul, predicile, conferințele, înțelegerea arătată, însăși prezența lui fac cât o Academie.

13 februarie 1995

După-amiază, am fost cu mama la IPS Bartolomeu. Am servit masa împreună. Maica Galineea a pregătit supă de pui cu tăiței și friptură. Remarc din nou echilibrul Înaltpreasfințitului. Pe un fundal de muzică clasică, am purtat discuții despre: 1. Daniel Turcea, un mare poet creștin. Era o fire foarte blândă, firavă, semn că trăia în Duh. Poeziile sale, spunea Înaltul

„sunt tăișuri de sabie ale Duhului Sfânt”. Datorită lui, Marin Preda a publicat la Cartea Românească poeziile mistice ale lui Daniel Turcea.; 2. Părintele Arsenie Boca. Am fost cu ASCOR-ul la Prislop; 3. Duhovnic. Fiecare și-l alege potrivit sufletului său; 4. Cartea lui de versuri inedite; 5. Tipurile de iubire în creștinism. Pregătesc o recenzie pentru *Renașterea* la cartea lui P. Evdochimov, *Taina iubirii*. Înaltpreasfințitul spunea că valorile creștinului sunt dragostea pentru Dumnezeu și jertfirea pentru semeni; 6. Părintele Cleopa. „Era rigorist. Mă spovedeam la el, plimbându-ne pe alee”; 7. Părintele Arsenie Papacioc, duhovnicul lui, care a făcut, și el, ani grei de închisoare, și care „este mai cu libertate”; 8. Teodor Baconsky, aflat la Paris și căruia îi poartă de grijă, chiar de la distanță.

6 martie 1995

În audiență la IPS Bartolomeu. Era prins cu tot felul de probleme administrative, la care se adaugă munca matinală la atelierul biblic. L-am întrebat dacă ar trebui să urmez în paralel cu facultatea de Teologie-litere și Filosofie. Mi-a răspuns pe un ton foarte părintesc. „Mergi la cursuri la Filosofie. Părintele Ică junior ține acolo cursuri. E un teolog tânăr, cu o vastă cultură și cu deschidere spre filosofie. Din moment ce ai Teologia, ce-ți mai lipsește?”. A pomenit de Teodor Baconsky, care avea același gând cu filosofia.

3 martie 1995

Pelerinaj cu ASCOR-ul la București. La Cernica ne oprim la mormintele Părintelui Stăniloae și Daniel Tur-

cea. Vizităm Muzeul Țăranului Român, creat de pictorul Horia Bernea. Un muzeu cu stil. Totul emană bucurie, bun gust, o mireasmă arhaică, împletită cu una modernă. Și lumina care învăluie într-un mod special obiectele. La întoarcere, în tren, discuții cu Maria Ganciu și Grigore Dinu Moș despre poezie. Dinu Moș trăiește poezia, e un spirit profund, pe linia lui Daniel Turcea și Horia Stamat, deși e student la Drept.

17 martie 1995

Ziua de naștere a IPS Bartolomeu. Se perindă multă lume, din toate categoriile sociale. Îi place să stea lângă cei necăjiți, mi-a spus. Când era la Văratec, călătorea cu marfarul la București „pentru a-i cunoaște pe oameni”.

20 martie 1995

Conferința lui Radu Preda, „Despre reprezentarea nereprezentatului: sufletele”. El va fi noul redactor-șef al revistei *Renașterea* și va ține seminarii de Patrologie.

29 martie 1995

În audiență la IPS Bartolomeu. Discuții sumare despre cărți, P. Evdokimov. Înaltul era tulburat din cauza unor

probleme administrative. „Ai venit să avem o conversație ziditoare, dar eu nu sunt în stare”. Mi-a plăcut această sinceritate. Nu am zăbovit. M-a binecuvântat și am plecat cu gândul că sunt martora acestor stări. Cred că nu-i este ușor să păstorească o eparhie, aici în inima Ardealului, mai ales că are o mare aplecare spre universul

uman, văzut și nevăzut.

25 aprilie 1995

Am fost de la 16-18 la seminarul de patrologie al lui Radu Preda, îndemnată de IPS Bartolomeu. Discurs, discursivitate, memorie erau termenii cel mai des folosiți. Vorbea despre „boala textului”. O expunere clară, precisă, cu tendință spre literaturizare.

26 aprilie 1995

Seara, întâlnire la sediul ASCOR. Curge muzică bizantină, maicile de la mănăstirea Ormilă, Grecia. Discutăm despre cărțile de la editura Deisis, traduse de pr. Ică junior, despre Rubliov, Teofan Grecul, viitoarele examene.

Zilele trecute, am avut un seminar de literatură franceză la Litere. S-a discutat despre singurătate și însingurare. M-am referit la cartea lui Eugen Ionescu, *Însinguratul*. Au luat cuvântul Florin-Cătălin Ghiț, și el fiu de preot, bine pregătit, și Nicu Turcan, cu idei originale și o gândire filosofică.

18 mai 1995

Cu Corina Ciumaș, Cătălin Pălimaru, Ciprian Negreanu și Florin-Cătălin Ghiț, am audiat cursul de Patristică al părintelui Ică junior la Facultatea de filosofie. Cursul a durat 3 ore, cu tot cu întrebări, preponderent filosofice, și am stat pe scări, pentru că era multă lume. Nu doar studenți, ci și adulți. Un curs concis, cu incursiuni în teologie și filosofie. A avut dreptate IPS Bartolomeu cu privire la pregătirea pr. Ică junior.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
IPS Arhiepiscopul și Mitropolitul ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:
PS Episcopul-vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:
Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:
Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:
Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:
Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea Gelu Buta, Dacian But Căpușan, Cezar Login, Ierom. Maxim Morariu, Marcel Muntean, Adrian Papahagi, Protos. Simeon Pinte, Nicolae Turcan, Arhim. Benedict Vesa

Consfăturile Naționale ASCOR 2019

Tatiana Onilov

In perioada 12-14 iulie 2019, reprezentanții tuturor filialelor Asociației Studenților Creștini Ortodocși Români (ASCOR) s-au întrunit la București pentru a participa la Consfăturile Naționale ale organizației. Evenimentul s-a desfășurat la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din București și la Centrul Paraclisului Universitar „Sfinții Chiril și Metodiu” din Campusul Universității de Științe Agronomice.

ASCOR Cluj-Napoca a fost reprezentată de noua conducere a asociației, recent realeasă. Noul președinte Andrei Chețan a fost însoțit de încă trei vicepreședinți – Anca Maria Bica, Alexandra Maior și Lucian Troinea – tineri dornici de a se implica în continuare în dezvoltarea amplei activități misionare, filantropice și culturale a ASCOR Cluj-Napoca. Pentru tânără echipă, Consfăturile de la București au fost un bun prilej de a afla detalii semnificative despre activitatea celorlalte filiale, dar și pentru a relata despre implicarea asociațiilor clujeni în promovarea valorilor creștin-ortodoxe.

În cadrul întâlnirilor, fiecare filială din țară a prezentat raportul activității sale.

Președintele ASCOR Cluj-Napoca, Andrei Chețan, susține că întrunirile s-au desfășurat într-un duh de pace și cu o atitudine constructivă din partea fiecărui reprezentant. Au avut loc discuții care vizau activitatea fiecărei filiale, fiind prezentate atât aspectele pozitive, cât și aspectele care necesită îmbunătățiri. Liderul asociației de la Cluj mai spune că

tinerii au avut prilejul de a cunoaște atuurile fiecărei filiale, de a face un schimb de experiență cu reprezentanții lor, dar, mai întâi de toate, de a înnoda noi prietenii.

Potrivit lui Andrei Chețan, găzduirea și purtarea de grijă a membrilor din București a fost cât s-a putut de delicată, date fiind condițiile alerte sub care s-au desfășurat întâlnirile de pe parcursul celor două zile. „Au reușit chiar să ne surprindă, oferindu-ne într-un timp și așa comprimat, bucuria de a vedea câteva biserici și mănăstiri pierdute ca niște oaze printre dunele de beton gri”, susține Andrei Chețan.

Un semnal de alarmă pe care l-au lansat asociații clujeni,

după participarea la Consfăturile Naționale, a fost acela referitor la necesitatea păstrării liniei duhovnicești și a misiunii în duhul valorilor ortodoxe ale ASCOR. „Dacă a fost un lucru care ne-a descumpănit într-o oarecare măsură, atunci acela s-a referit la existența unei tendințe, doar a unor reprezentanți, de a asuma o atitudine mai mult sau mai puțin corporatistă față de ASCOR. Am simțit, în parte, o lipsă a unei viziuni duhovnicești asupra activității asociației, cu precădere din partea unor reprezentanți mai tineri, ceea ce este oarecum scuzabil și de înțeles. Mă tem ca, în timp, asociația să nu-și piardă rădăcinile din cer și să devină o asociație pur filantropică, fără o centralitate în Hristos Cel Euharistic, ci doar o asociație cu fundamente într-o etică creștină”, a punctat președintele ASCOR Cluj-Napoca, Andrei Chețan.

Din punct de vedere organizatoric, mai ales în ceea ce privește acțiunile de viitor care urmează să fie realizate de către ASCOR la nivel de țară, subiectele discutate în cadrul Consfăturilor Naționale s-au referit la definitivarea unui Statut al Asociației, care să confere o mai largă posibilitate de a accesa fonduri pentru diverse proiecte; raportul dintre ASCOR și universități, cât și modalități de a promova asociația în cadrul lor; căutarea unor proiecte comune cu alte asociații de tineret ortodox; căutarea unor modalități care să confere o mai mare coeziune și comunicare între filiale.

Menționăm că ASCOR a fost înființată la data de 14 iunie 1990, la București, din inițiativa studenților de la diferite facultăți. Actualmente asociația are filiale în toate centrele universitare din țară. Scopul ASCOR este de a promova credința creștină în mediul preuniversitar și universitar prin activitățile social-filantropice și culturale pe care le desfășoară.

Tinerii – căutători ai valorilor netrecătoare și promotori ai comuniunii între generații

Mesajul Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la Consfătuirea Națională a Asociației Studenților Creștini Ortodocși Români (ASCOR), București, 12-14 iulie 2019:

Insfătuirea Națională a Asociației Studenților Creștini Ortodocși Români (ASCOR), organizată în contextul anului 2019, declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca *An omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari)*, constituie un bun prilej pentru întâlnirea membrilor asociației din toată țara, care se implică cu dăruire în activitățile de tineret.

După cum odinioară Mântuitorul Iisus Hristos i-a chemat pe ucenicii Săi la apostolat, tot așa Biserica Lui îi cheamă azi pe tinerii la misiune sau la lucrare sfântă pentru mântuire.

Adevăratul sens al misiunii tinerilor în Biserică este și astăzi, ca în vremea Sfinților Apostoli: „să caute pacea cu toți și sfințenia, fără de care nimeni nu va vedea pe Dumnezeu” (Evrei 12, 14). Iar căutarea sfințeniei, fiind cea mai puternică legătură a omului cu Dumnezeu Cel Unul Sfânt, trebuie să înceapă din copilărie, adică de la vârsta căutărilor.

Numai un tânăr în căutare de viață veșnică în iubirea lui

Dumnezeu poate deveni cu adevărat un tânăr misionar, de mare folos pentru viața și misiunea Bisericii lui Hristos. Tânărul care caută valorile spirituale netrecătoare arată că tinerețea poate fi, în lumea aceasta trecătoare, simbol al frumuseții vieții veșnice.

Statornicia și fidelitatea în prietenie, libertatea individuală, unită cu responsabilitatea pentru viața comunitară, ca maturizare spirituală a persoanei, precum și ajutorarea frățească a altor tineri reprezintă repere majore pentru păstrarea, promovarea și transmiterea valorilor permanente ale credinței creștine de la o generație la alta.

Ne bucurăm că tinerii acordă o atenție deosebită formării lor continue, prin participarea la evenimente în cadrul cărora au posibilitatea de a-și dezvolta capacitatea de implicare activă în viața comunităților parohiale din care provin, precum și în proiectele Patriarhiei Române, la nivel național. Prin intermediul programelor educaționale și culturale, tinerii au șansa de a se cunoaște mai bine și de a conștientiza care sunt valorile nemuritoare ale credinței ortodoxe și ale spiritualității românești.

În anul 2020 se vor împlini 30 de ani de existență și activitate a Asociației Studenților Creștini Ortodocși Români. Membrii ASCOR vor avea ocazia să retrăiască emoțiile unui moment aniversar și să evalueze, cu bucurie și responsabilitate, activitatea desfășurată până în prezent și impactul acesteia.

Ne rugăm lui Dumnezeu să-i ocrotească pe toți tinerii credincioși ai Bisericii noastre strămoșești, dăruindu-le sănătate și ajutor în lucrarea lor de misionari ai iubirii lui Hristos, pentru a cultiva, în familie, Biserică și societate, comuniune, bucurie și pace sfântă!

Cu părintești binecuvântări,
† Daniel
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

„Prodromița”, cinstită de ASCOR

Romina Sopoian

Sâmbătă, 13 iulie 2019, ASCOR Cluj a organizat pelerinajul pe jos la Mănăstirea Măgura Jina din Munții Șureanu. Aceasta nu a fost prima dată când tinerii asociației au ajuns în această zonă de interferență dintre județele Sibiu și Alba-Iulia. Mănăstirea cu hramul „Nașterii Maicii Domnului” ne-a găzduit și cu alte ocazii, în special iarna, când am petrecut acolo trecerea dintre ani.

De data aceasta am descoperit această zonă extrem de frumoasă și pe timp de vară, când am găsit natura cu frumusețile ei într-o minunată dezlănțuire. După o călătorie de aproape două ore cu autocarul, am coborât la granița dintre satele Șugag și Dobra de Sus, de unde am pornit pe jos spre mănăstirea care tocmai își sărbătorește cea mai importantă icoană pe care o găzduiește: o copie a icoanei Maicii Domnului „Prodromița” primită de la călugării din Sfântul Munte Athos.

Vremea a fost perfectă pentru o astfel de drumeție în aer liber. Cerul mai mult noros ne-a ferit de căldura dogoritoare de vară, iar

ploaia a reușit să ne ocolească de-a lungul traseului. Trebuind să ajungem în vârf de culme, am parcurs aproximativ 10 kilometri într-o continuă, dar destul de lină urcare. Efortul ne-a fost ușurat de frumusețea naturii din jurul nostru, de aerul proaspăt de munte, de curgerea rapidă a pâraielor și de minunatele flori de pe marginea drumului forestier. Acest ținut în care ne aflăm aparține de comuna Jina, renumită în țară atât pentru avuția, grandoarea și frumusețea ei, cât și pentru secolele întregi de păstorit. Jina este cea mai întinsă și cea mai înaltă localitate compactă din România, având o suprafață de 32.980 ha, măsurând 35-40 km și adunând în cuprinsul ei Munții Șureanu, Munții Cibinului și Munții Lotrului. Păstoritul este încă o ocupație de bază în zonă, lucru dovedit de turmele destul de numeroase de oi cu care ne-am intersectat. Mai apoi, am fost însoțiți de doi câini prietenoși care ne-au condus în pas vioi până la mănăstire. La capătul drumului de munte pe care l-am parcurs, ne-a întâmpinat Mănăstirea Măgura, al cărei nume se ilustra perfect în peisajul din jurul nostru: „Măgura”, adică „deal mare, izolat”. Într-adevăr, schitul e cocoțat pe un vârf de colină, la capătul unor poteci, dincolo de câteva gardulețe de lemn.

În curtea mănăstirii am fost primiți de maici și de Părintele Nicon, duhovnicul mănăstirii, un vechi prieten de-al nostru, care ne așteaptă mereu cu mult drag și cu multă deschidere. Deși pare un așezământ destul de vechi, Mănăstirea Măgura a luat ființă abia după anul 1989, la inițiativa Monahiei Maria Streulea de la Râmeț. Numele mănăstirii vine și de la pârâul Măgura, care trece prin apropiere. Biserica a fost sfințită în septembrie 1999 și e compusă din chilii și din biserică în formă de cruce, cu fundație de beton, talpă de stejar și pereți de brad, executate în doar 11 luni de către meșterul Ioan Aloman din Mărtinie.

După ce ne-am odihnit puțin, am fost omeniți cu o masă caldă pregătită de maici cu mult drag. Ne-am bucurat de mâncarea gustoasă, cum numai la mănăstire se găsește, mai ales de legumele și brânzeturile produse natural și în totalitate de către maici. Elementul-supriză al acestui pelerinaj a apărut la sfârșitul mesei, când ni s-a propus ceva ce nu mai făcusem până atunci: să ajutăm la plivitul puieți de brad dintr-una din pepinierele mănăstirii. Am acceptat provocarea, deși ploaia dădea semne să înceapă. Ne-am urcat într-o remorcă și un jeep, reușind să ne îngrămădim atât de bine, încât 30 dintre noi am fost transportați cu bine până la destinație. Șoferița noastră dibace a fost una dintre maici, care a cârmuit cu multă experiență volanul jeep-ului supraîncărcat. Până și de barele de pe capota mașinii se țineau bine doi dintre băieții mai curajoși.

Odată ajunși la pepinieră am început munca aparent simplă, dar destul de istovitoare, având în vedere că am avut doar o oră la dispoziție ca să plivim toată suprafața. Chiar dacă, între timp, ploaia a început să cadă mărunț, nu ne-am oprit. Ne-am luat pelerinele, ne-am echipat cu mănuși și am muncit fără întrerupere, până ce ne-am îndeplinit norma de muncă. Bineînțeles că plivitul s-a împlinit cu buna dispoziție, cu glume și cântece „motivaționale”. Ne-am întors la mănăstire foarte bucuroși, cu sentimentul unei împliniri mărețe. Pentru a-I da slavă lui Dumnezeu pentru toate bucuriile din acea zi, și nu numai, ne-am închinat cu toții în biserică mănăstirii unde am făcut împreună Paraclisul „Maicii Domnului Prodromița”.

După ce ne-am cumpărat și câteva amintiri de la pangarul mănăstirii – printre care și săpunuri și creme de casă –, am început să ne pregătim de întoarcerea la autocar. Pentru a simți și mai con-

cret contribuția efortului pe care îl depusesem, maicile ne-au dăruit fiecăruia dintre noi câte o sticlă de sirop de brad. Abia apoi am luat-o din nou la pas încă 10 kilometri, de data aceasta în regim de coborâre. Am ajuns acasă cu bine, destul de obosiți, dar cu o bucurie de nedescris și cu așteptarea nerăbdătoare a următorului pelerinaj și a următoarelor bucurii pe care Dumnezeu ni le va scoate în cale. Slavă lui Dumnezeu pentru toate!

Agar sau lepădarea dorințelor

Maria-Magdalena Goia

Este o străină în țara aceasta, în pustiul acesta. E singură pe bucata ei de preș din cortul acesta de robi. Nu are mamă, nu are tată, nici frate, nici soră, unchi, mătușă sau vreo altfel de rudă. Din truda ei trăiește și mai face umbră pământului, zi după zi, încă o zi și încă una și tot așa. Nici prieteni nu are. „E aprigă, e aspră, e rea” aude mereu strigat sau șoptit în urma ei. Și nici Dumnezeu nu are, la o adică, pentru că, de când e roaba lui Serai, a văzut că nu sunt dumnezei aceia pe care-i cinstea neamul ei. Iar pe singurul Dumnezeu adevărat, Cel al stăpânilor ei, pe Acesta nu-L cunoaște – atât că l-a văzut puterea și a înțeles. Dar de cunoscut nu-L cunoaște și străină e și de El.

Iar față de copilul care crește înăuntrul său simte răceală, dacă nu vrăjmășie – mai ales față de acesta. Când el i se mișcă în pânțele, nu e convinsă dacă trebuie ori nu să-și înăbușe duioșia care-i cuprinde inima. Zbaterea lui în trupul ei îi trezește mila, dar o face să își amintească și că pentru ea nu există alegeri, că orice efort al ei e zadarnic și că voia sa nu valorează nimic.

Sarai, stăpâna ei cea izbăvită altădată din mâna faraonului, pe ea, pe Agar, slujnica ei, a împins-o să fie atinsă de un bărbat străin și care are putere asupra ei. Și, mai rău decât atât pentru Agar, bărbatul acesta nu a prețuit-o cu nimic mai mult cunoscând-o și în acest chip. Căci, chiar și ajuns la bătrânețile sale, tot i se luminează chipul de frumusețea soției lui, iar de ea nu a fost interesat cu adevărat nici când aceasta i s-a rânduit anume. S-a făcut din

ea tot ce se putea face dintr-un om, și tot degeaba e totul.

Iar acum aude mereu: „Este obraznică! E încrunțată! E arogantă!”. Pânțelele îi e tot mai plin, pielea îi crapă de greutatea dinăuntru, pasul îi e greoi și nu mai poate căra greutatea, nici să tot umble ore în șir fără să se odihnească, iar stăpâna se ia de ea, orice ar face. E de mirare că nu își mai poate stăpâni nervii și o înfruntă pe Sarai?

„Ar trebui să fii mai smerită” i se tot spune. „Nu ți-e rușine să întorci vorba stăpânei?” Iar ea se ascunde ca să plângă și să-și smulgă părul. De mai multe ori și-a ieșit din fire chiar înaintea lui Sarai, a soțului ei și a altor robi. Se chinuie zi și noapte să găsească putere să se controleze. Oricât și-ar stoarce mintea însă, oricât și-ar sili voința, nu poate face nimic. Orice pedeapsă ar amenința-o, fie ea și veșnică, ea pur și simplu nu poate mai mult.

Atât de întoarsă îi este viața, încât nu o mai vrea.

Se strecoară afară din cort în întuneric, când toți dorm și doar vreun miel mai behăie în ocol ori vreun asin mai nechează. Se leapadă de dorurile ei neîmplinite. Lasă în urmă toată zdrobirea ființei ei, de nimeni, își zice ea, de nimeni cunoscută. Acoperită de noapte, pornește în pustiu. Se duce să moară la amiază pe pietrele încinse ca gândurile ei, sub soarele orb și sub cerul gol precum inima ei cea oarbă și goală.

O, Agar, care însuflețești femeile să meargă până la capătul durerilor și al umilințelor lor, încredințându-le că acolo, în pustiul lepădării de orice dorință, le va întâmpina îngerul Domnului, care le va fi văzut, pe fiecare în parte, până la despărțirea dintre suflet și duh!

Dor de poezie

Nicoleta-Andreea Sicoe

Prin inimă se plimbă, un dor de poezie
Un cântec ce se cântă,
Cuvânt ce vrea a scrie

Cotrobăi prin unghere,
La porți ce mai întâi
Rodit-au multe versuri
Cu izuri de tămâi

Din multa-mi grijă însă
Din a “cetății treburi”
Secat-a parcă izvorul
Acelor cânt de versuri

Ești inimă, bătrână?
De nu știi să mai scrii?
Uitat-ai oare toate,
Ce nășteau poezii?

Mi-e dor să cânt un cântec
Pierdut în poezie
Mi-e dor să mă trezesc
Cu gândul de a... scrie.

Tu chiar te-ai resemnat,
Uitat-ai cine ești?
De versu-ți ce-altădată
Țesea din dor... cămeși?

Echipa: Tatiana Onilov, Eliza-Adelina Purcaru, Iulia Anamaria Mureșan, Romina Sopoian, Bogdan Herțeg, Nicoleta-Andreea Sicoe

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com